

Emnet har en rekke ulike undervisningsformer (forelesning, seminar, symposium, veiledning) og tre obligatoriske aktiviteter (breddetest, UB-kurser, prosjektpresentasjon). I vår 2012 var det fem ansatte som underviste på dette emne: Knut Melvær (seminar, symposium), Lisbeth Mikaelsson (forelesning, symposium, veiledning), Håkan Rydving (forelesning), Alexander Rødel (seminar, symposium), Michael Stausberg (forelesning, seminar, symposium, veiledning, emneansvar).

24 studenter fikk bestått på breddetesten (noen strøk på første forsøk), som fant sted 21. februar, 22 studenter var oppmeldt ved trekkfristen 14 dager før eksamen, og 18 leverte til slutt oppgavene, derav én fikk stryk (F). Av de 17 resterende ble det 4 A, 6 B, 2 C, 3 D og 2 E (snittkarakter C). Det relativ store antall av A og B (sammenlagt 10/17 = 59 %) var gledelig. Det var en stor overvekt av kvinner (13/17).

Til tross for dette gode resultatet, vil jeg som emneansvarlig peke på fem problemområder:

1. Totalt sett har jeg hatt 12 studenter inne på temaveiledning, flere av de flere ganger. De som ikke kommer innom til temaveiledning kan risikere å satse på tema som kan vise seg å være problematiske. Samtidig ønsker jeg ikke å gjøre veiledning obligatorisk. Hvordan kan man få flere studenter å bruke dette tilbudet?
2. Det var en relativ skuffende lese-moral blant studentene. At relative mange studenter strøk på første forsøk på breddetesten henger sammen med at de ikke hadde lest pensum. Også i seminarsammenheng viste det seg at kun relativ få studenter hadde lest tekstene, selv om tekstmengden (2 artikler til hver seminardobbeltime) var helt overkommelig.
3. I og med at alle obligatoriske 100-emner ikke har selvvalgt pensum og relativ lite kildeeksponering sliter en del studenter med å finne og bruke kilder og litteratur til oppgaven de skal skrive. Se for øvrig også programsensorens generelle kommentarer om RELV ved UiB.
4. I og med at studentene ikke skriver oppgaver i selvvalgte tema i 100-emnene har de ikke noen erfaringer ved å legge opp en realistisk oppgave. Tema blir derfor gjerne tatt av luften.
5. Til forskjell fra tidligere år ble prosjektpresentasjonssymposiet i år lagt opp som poster-session: alle deltakere fikk lage en poster om sine oppgave-prosjekter. Informasjon og tips ble lagt ut på MiSide. Min vurdering er at dette, etter visse oppstartsproblemer grunnet manglende erfaring, har fungert langt bedre enn foredragsmodellen: det ble mer tid og plass til dialog (i alle retninger: oss imellom, mellom studentene og lærerne, studentene imellom), studentene var nødd til å fokusere på det sentrale ved prosjektene, og det tok totalt sett langt mindre tid.

Hva mener studentene? For å få vite mer om dette ble det gjennomført en nettbasert utspørring, der alle som leverte oppgavene ble invitert til å delta, noe 12/17 (= 70%) har gjort.

Ved utspørringen har jeg latt meg inspirere av spørsmål fra et internasjonalt og også for Norge validert standardisert spørreskjema for studentevaluering av undervisning og læringsmiljø: «erfaringer med studiet» (EMS). Her spørres man etter flere dimensjoner av læringsprosessen som måles hver med sin egen skala, bl.a. god undervisning (GU), tilpasset arbeidsbyrde (ARB), relevante vurderingsformer (VF), og studentautonomi (SA).

For å spare tid for respondentene og for å tilpasse skalaene til det faktiske opplegget på RELVI250 har jeg valgt ut minst to (ut av fem-seks) spørsmål fra disse skaler, nemlig:

God Undervisning:

Lærerne mine motiverer meg til å gjøre mitt beste i studiet

Lærerne bruker mye tid på å kommentere og gi tilbakemeldinger og svar

Lærerne legger virkelig vekt på å forstå vanskeligheter vi møter i studiearbeidet

Tilpasset arbeidsbyrde:

Arbeidsbyrden på emnet er for stor

Det stilles høye krav og det er stort press på meg som student i dette emne

Tilpassede vurderingsformer:

Lærerne gir ofte uttrykk av det ikke er noe de kan lære av studentene

Man kan komme seg gjennom dette studiet bare ved å arbeide hardt i tiden før eksamen

Studentautonomi:

Vi blir oppmuntret til å utvikle faglige interesser så langt som mulig i dette emne

I emnet står jeg ganske fritt til å legge opp egen læring slik det passer best for meg

NB: Spørsmålene ble ikke stilt i denne rekkefølgen.

Svar og kommentarer:

1. God Undervisning:

Lærerne mine motiverer meg til å gjøre mitt beste i studiet		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	33,3%	4
Delvis enig	58,3%	7
Nøytral (usikker/Ikke relevant/Kan ikke svare)	0,0%	0
Delvis uenig	8,3%	1
Helt uenig	0,0%	0
<i>answered question</i>		12
<i>skipped question</i>		0

Lærerne bruker mye tid på å kommentere og gi tilbakemeldinger og svar		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	16,7%	2
Delvis enig	58,3%	7
Nøytral (usikker/Ikke relevant/Kan ikke svare)	8,3%	1
Delvis uenig	16,7%	2
Helt uenig	0,0%	0
<i>answered question</i>		12
<i>skipped question</i>		0

Lærerne legger virkelig vekt på å forstå vanskeligheter vi møter i studiearbeidet		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	0,0%	0
Delvis enig	50,0%	6
Nøytral (usikker/Ikke relevant/Kan ikke svare)	41,7%	5
Delvis uenig	8,3%	1
Helt uenig	0,0%	0
<i>answered question</i>		12
<i>skipped question</i>		0

Kommentarer:

Med ett unntak opplevde studentene at lærerne var motiverende. Positiv, men litt mindre entydig var svaret på det andre spørsmålet, hvor en fjerdedel av studentene ikke var (delvis) enige med at lærerne bruker mye tid på å kommentere og gi tilbakemelding, men her var det uklart om dette gjelder oppgaveveiledning, prosjektsymposium, veiledning eller annet. Når det gjelder spørsmål tre,

var halvparten av studentene nøytral eller delvis uenig med at studentene legger virkelig vekt å forstå deres vanskeligheter. Dette burde følges opp neste gang emnet går.

Tilpasset arbeidsbyrde:

Arbeidsbyrden på emnet er for stor		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	8,3%	1
Delvis enig	16,7%	2
Nøytral (usikker/Ikke relevant/Kan ikke svare)	25,0%	3
Delvis uenig	33,3%	4
Helt uenig	16,7%	2
<i>answered question</i>		12
<i>skipped question</i>		0

Det stilles høye krav og det er stort press på meg som student i dette emne		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	16,7%	2
Delvis enig	33,3%	4
Nøytral (usikker/Ikke relevant/Kan ikke svare)	25,0%	3
Delvis uenig	25,0%	3
Helt uenig	0,0%	0
<i>answered question</i>		12
<i>skipped question</i>		0

Svarene peker i litt ulik retning. En fjerdedel mente at arbeidsbyrden var for stor, mens halvparten mente at dette ikke var tilfelle. Samtidig opplever halvparten at det stilles høye krav og at det er stort press på dem, mens kun en fjerdedel var uenig i dette. Jeg velger å tolke det slikt at arbeidsmengden er overkommelig for de fleste, men at emnets opplegg er krevende og at det var stor prestasjonspress. Spørsmålets ordlegging lar det imidlertid ikke avklare om respondentene i første grad fokuserte på krav eller prestasjonspress. (Spørsmålet bør derfor bli justert.) At såpass få opplevde at arbeidsbyrden var for stor er det imidlertid ikke anledning for stor bekymring.

Tilpassede vurderingsformer:

Lærene gir ofte uttrykk av det ikke er noe de kan lære av studentene

Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	0,0%	0
Delvis enig	25,0%	3
Nøytral (usikker/Ikke relevant/Kan ikke svare)	25,0%	3
Delvis uenig	25,0%	3
Helt uenig	25,0%	3
<i>answered question</i>		12
<i>skipped question</i>		0

Man kan komme seg gjennom dette studiet bare ved å arbeide hardt i tiden før eksamen

Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	8,3%	1
Delvis enig	25,0%	3
Nøytral (usikker/Ikke relevant/Kan ikke svare)	8,3%	1
Delvis uenig	16,7%	2
Helt uenig	41,7%	5
<i>answered question</i>		12
<i>skipped question</i>		0

Nesten halvparten var overbevist at man ikke kan komme seg gjennom dette faget ved «skippertak»-strategien. Allikevel gav en respondent uttrykk for det motsatte og flere sa seg delvis enig. Hvis man velger å lese dette positiv kan det sies at dette er et emne som krever kontinuerlig innsats og at arbeidsmengden er ikke såpass uoverkommelig at man allikevel kan komme langt ved å jobbe hardt i tiden før eksamen. Lærernes holdning oppfattes av de fleste ikke som arrogant; halvparten opplevde emnet som et læringsfelleskap.

Studentautonomi:

Vi blir oppmuntret til å utvikle faglige interesser så langt som mulig i dette emne

Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	41,7%	5
Delvis enig	33,3%	4
Nøytral (usikker/Ikke relevant/Kan ikke svare)	8,3%	1
Delvis uenig	16,7%	2
Helt uenig	0,0%	0
<i>answered question</i>		12
<i>skipped question</i>		0

I emnet står jeg ganske fritt til å legge opp egen læring slik det passer best for meg		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	25,0%	3
Delvis enig	50,0%	6
Nøytral (usikker/Ikke relevant/Kan ikke svare)	16,7%	2
Delvis uenig	0,0%	0
Helt uenig	8,3%	1
<i>answered question</i>		12
<i>skipped question</i>		0

En stor majoritet av studentene mener at de blir stimulert å utvikle sine egne faglige interesser, noe som er helt i tråd med emnets opplegg. Føringen at studentene skal skrive en sammenlignende oppgave som bruker empirisk materiale fra to ulike religiøse tradisjoner blir tydeligvis ikke oppfattet som et hinder. Med et unntak råder det også enighet om at studentene står frie til å styre sin egen læringsprosess.

I tillegg til disse spørsmål hadde skjemaet en åpen felt, hvor studentene ble oppmuntret å komme med alle slags innspill. 6 studenter, altså halvparten av alle respondenter, valgt å gjøre bruk av dette tilbud. Her er svarene, med kommentarer fra min side:

(1)

Eg synest me brukte litt for mykje tid på breiddetesten. Det hadde vert ein fordel å kome tidlegare i gang med oppgåva enn å pugge til breiddetesten. -Det var for mykje pensum til kvart seminar. Dei fleste studentane fekk ikkje lest alt pensumet og diskusjonane på seminar blei lite fruktbare. Det hadde vert betre å hatt ein eller to tekstar kvar veke som me kunne gått grundigare gjennom. - Det blei også brukt for mykje tid på desse "leksikonoversiktane" me skulle gjere, enn å gå inn i sjølve pensumet. Det virka ikkje som studentane skjønnte kva dette gjekk ut på og mykje unødvendig tid gjekk vekk til dette. -God skriftlig veiledning, men det hadde vert kjekt å få ei endeleg tilbakemelding på oppgåva når den er ferdig. Ein har jo tross alt brukt mykje tid på dette. Det er motiverande å få vite kva som er sterkt og svakt ved oppgåva. - Poster-session var spennende, sjølv om dagen var litt langdryg og rotete organisert. Det hadde også vert ein fordel å fått ein klarare tilbakemelding på sjølve posteren og det forberende arbeidet rundt oppgåva. Forelesarane gjekk berre rundt og kommenterte, men det hadde vert bra med ei skriftlig tilbakemelding. Det er veldig uheldig om problemstillinga di er svak og du ikkje får beskjed om dette. -Ellers bra! Det var kjekt å kunne ha frihet i oppgåvatema.

Kommentar: Hadde (flere) studenter lest tekstene (på en grundigere måte) kunne vi faktisk ha gått grundigere gjennom dem, men det var dessverre ikke tilfelle. Jeg tror ikke at den reduksjon av lesestoffet hadde økt leseviljen. På den måten ville vi også ha måttet bruke mer tid på seminar. At studenter sliter med å forstå meningen med oppgavestillinger til seminaret henger sammen at det for mange var uvant å tenke systematisk. Breddetesten kom så tidlig som overhodet mulig. Jeg er

enig i at studenter burde få en skriftlig tilbakemelding på sine oppgaver, men å gi en skriftlig i tillegg til en muntlig tilbakemelding på poster anser jeg ikke som meningsfullt. At postersymposiet var «rotete organisert» henger sammen med at dette opplegget ble gjennomført på første gang og vi manglet erfaring.

(2)

Har ikke deltatt på forelesninger/seminarer, så jeg kan ikke uttale meg om disse. Veldig fornøyd med veiledning, og med fleksibiliteten som ble utvist i forbindelse med dette. Rimelig negativ til fastsatt teoripensum med breddetest: ville sterkt foretrekke at man satt opp en liste over valgfritt pensum, og at studentene kunne oppgi pensumliste ved innlevering av oppgave. Med valgfritt pensum kunne jeg f.eks. valgt ut noe fra Hood, Hill og Spilka som var relevant for oppgaven min heller enn å måtte forholde meg til kapitler jeg verken hadde videre interesse for eller praktisk bruk for. Negativ også til obligatorisk bibliotekskurs. Jeg har tidligere skrevet en masteroppgave og er i ferd med å publisere min andre paper i et internasjonalt peer-reviewed tidsskrift, og kunne i tillegg stille med nesten-ferdig oppgave med tre sider kilder. På tross av dette ble jeg fortalt at det var umulig å få fritak fra bibliotekskurset. Av denne grunn fikk jeg ikke levert oppgaven i fjor, da kurset krasjet med plikter på jobb, og måtte sitte gjennom et firetimers kurs i vår som kanskje hadde vært nyttig for en del år siden men som har og nå ikke bidro vesentlig til min kompetanse. Byråkratisk infleksibilitet oppfatter jeg som lite sjarmerende og fikk meg til å skrinlegge planer om å ta en master på deres institutt for godt.

Kommentar: Jeg kan ikke huske å ha fått søknad om fritak fra UB-kursen med den begrunnelsen; denne kritikken verker derfor umotivert. Samme gjelder for fleksibiliteten i pensumvalg, som er gitt i dette med en stor andel fellespensum. En breddetest uten fastlagt pensum lar seg derimot neppe gjennomføre.

(3)

Synes det var svært lærerikt og motiverende å ha en breddetest før selve oppgaveskrivingen. Det gav meg bedre oversikt over faget og ikke minst innsikt i hvordan andre tekster er strukturert. Men det som hjalp meg mest var da vi måtte presentere emnet vi skulle skrive om på en plakat: Takket være tilbakemeldingene jeg fikk da klarte jeg å begrense problemstillingen slik at jeg kunne konsentrere meg om KUN det som var relevant. Takker for gode råd og veiledning!

(4)

Siden det ble brukt veldig mye tid på pensumet til breddetesten synes jeg at breddetesten burde telle for noen prosent av den totale karakteren, for eksempel 20/25 %. Det var et omfattende pensum, og siden breddetesten allerede var ganske viktig (må beståes for å levere bacheloroppgaven), så tror jeg det hadde lønnet seg at den teller for noe.

Dette kan oppfattes som motiverende for flere; mange vil kanskje også mene at det er en fordel å få en pekepinn om hvordan man ligger an i emnet karaktermessig. Dersom breddesten ville inngått i

eksamen vil den ikke lengre telle som obligatorisk aktivitet, men som del av eksamen. Da gjelder også de øvrige vilkår for eksamen. Her er en kommentar fra Bjørg Teigland om denne problemstillingen:

Jeg tenker det er litt problematisk å ha breddetesten så tidlig dersom den skal telle på den endelige karakteren. Det betyr at eksamen har to deler, med en endelig karakter i slutten av semesteret. Dersom noen stryker på breddetesten, vil de ikke få tatt denne opp igjen slik som nå, de vil heller ikke få beskjed om resultat, og det kan være vanskelig å fullføre et semester dersom man tror man har strøket på denne tidlige eksamensdelen. Man kan ikke klage på en del av eksamen.

Med tanke på dette anser jeg ikke det som meningsfylt å gi uttelling på breddetesten, men jeg kan tenke meg en ordning med en pekepinn-karakter, dvs. at studenter kan vite den karakteren de ville ha fått dersom den var tellende ved å henvende seg til eneansvarlig.

(5)

Synes dessverre veiledning var svært mangelfull når det kom til selve skrive delen av bacheloroppgaven. En time veiledning før innlevering er altfor lite i forhold til at dette skal være en bacheloroppgave.

Det fans tilbud om to veiledningstimer, men denne student har enten ikke skjønnet det eller ikke gjort bruk av denne muligheten.

(6)

Poster-symposiet var en fin måte å presentere temaene våre på, men burde vært organisert litt annerledes og mer effektivt!

Se ovenfor.

*

Jeg ønsker å konkludere med følgende anbefalinger:

1. Vi bør fortsette med poster-opplegget og spille på den erfaringen vi nå har opparbeidet oss med dette.
2. Studentene bør få en kort skriftlig tilbakemelding på sine semesteroppgaver som peker på oppgavens styrker og svakheter.
3. Etter breddetesten kan studenter som ønsker dette få en pekepinn-karakter (dvs. at de kan få vite den karakteren de ville ha fått dersom testen hadde vært tellende).
4. Det bør tydelig kommuniseres at studenter kan få fritak fra UB-kursene dersom de kan dokumentere at de allerede har vært gjennom et lignende opplegg.

Michael Stausberg, august 2012